

Надія МІРОШНИЧЕНКО

Параджанівське фойє без ПАРАДЖАНОВА

**“Параджанівське фойє”
Що це - зібрання прихильників майстра
чи експлуатація імені?**

Театри змінюють обличчя, театри одягають маски... Такими масками я називаю гастрольні вистави. Майже з початку сезону Київський театр імені Франка нагадує венеціанського блазня - така кількість гостей, “своїх” і закордонних. Серед них чимало знайомих і знаменитих, але трапляються й несподіванки. Нею виявився театр із дивною назвою “Параджанівське фойє”. Що це - зібрання прихильників майстра чи експлуатація імені? Ні одне, ні друге.

В основі вистави цього театру - сучасна п'еса майже невідомого нашій публіці бельгійського автора Мішеля Дюкобю - і це вже цікаво. Назва - парафраз популярного фільму (напевно, неавтентична) - “Іронія кохання, або З легким сексом!”. Вона претендує на скандальну комерційність, але аж ніяк не відповідає побаченому. Власне, з усього згаданого присутня там тільки іронія, зате у великій кількості.

В основі сюжету - побутова, але разом з тим парадоксальна ситуація двох літніх людей - Веспера й Ізольди - экс-коханців, що розлучилися замолоду, прожили життя окремо, а на схилі віку вирішили побратися. Жанрова партитура складна: вистава починається легкою комедією, що набирає рис грубого фарсу, проте фінал - загибель героїв - трагічний, точніше, трагедійний. Відчуття метаморфози посилюється гротесковим прийомом: старих грають відверто молоді. До того ж адап-

тація відбувається не завдяки гриму та іншим зовнішнім атрибутам - а через систему жестів, міміки, інтонаційних особливостей, доведених до межі смішного і болісно-печального. Це ніби живі образи-манекени. Легко говорити про кохання Ромео і Джульєтти - молодих і гарних, але надзвичайно важко - про любов Веспера й Ізольди - в цих пришелепкуватих костюмах, рухах, фразах і масках старих блазнів. Акторське завдання ускладнюється. Але така розповідь про кохання має свою глибину. Герої проходять пекельні кола - підозрінь, ревнощів, взаємних звинувачень. Проте, це не пекло, а скоріше - чистилище, довга дорога до вистражданого, можливо, вбогого, але все-таки раю, з якого вони самі себе колись вигнали...

Це - в ідеалі. А в реальності вистави актори (Володимир і Луїза Габбе) часом не йдуть цією дорогою, а тупцюють на місці, повертаються, повторюються - і дія провисає. І хоча у фіналі вони все-таки виходять на “ту” сходинку, виводять високу трагічну ноту (особливо виконавиця Ізольди), протягом дійства трапляються ноти фальшиві й неточні. Власне, дається взнаки те, що режисер і виконавець чоловічої ролі - одна особа. Дуже важко грати і ставити одночасно - це виходить

у небагатьох. Також бракує режисерських знахідок, і вистава тут вийшла акторська.

Погіршила сприйняття вистави і “сценографія” - звичайний побутовий інтер'єр готельного номера. Але, як виявилось, - везти декорації фінансових можливостей не було. За словами керівника театру, художнє вирішення О.Тихонової було цікавим: ліжко, що трансформувалося в шафу, сад, тощо. Проте, чи варто говорити про сценографію - її бачити треба.

Щоправда, єдине, що було зовсім незрозумілим - до чого тут Параджанов? З цим питанням ми й звернулися до керівника театру Володимира Габбе. Виявилось, що “Параджанівське фойє” - не метафора, а реальне фойє Художнього театру, де виставлені фотографії та колажі майстра. Саме в ньому і відбуваються дійства (перевозити виставку, звісно, неможливо). Найперша вистава театру “Віват, Маестро!” за К. де Маріньї - візитівка - присвячена Параджанову. Інші проймає атмосфера його стилю (на думку режисера). “Параджанівське фойє” (точніше, його творчий склад) планує проводити фестиваль, присвячений знаменитому режисеру.

Наскільки правомірне використання імені Параджанова в цьому театрі - важко судити за гастрольною виставою. Принаймні, це оригінально як ідея. І якщо рівень майстерності вистави “нерівний”, дух пошуку, експерименту присутній. І тому зустріч виявилася цікавою.